

Viure als Pirineus, 05/03/26

Cordomí, garant de l'aigua dels cerdans

La Confederació Hidrogràfica de l'Ebre -que vetlla per l'aigua de la conca del Segre- celebra avui, 5 de març, el seu centenari

Aquest és l'any de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE). És el seu centenari —avui— i per a celebrar-ho, ha organitzat i organitza diferents actes i esdeveniments al llarg d'aquest 2026. L'entitat —el decret del 5 de març de 1926 crea les confederacions hidrogràfiques—, administra i controla el domini públic hidràulic, entre altres funcions. Aquesta és una tasca vital per a un element, l'aigua, que és un recurs essencial per a la vida, l'equilibri i la supervivència dels ecosistemes. Té un valor econòmic per a la pagesia, la indústria, els serveis i la producció energètica, a banda del consum bàsic de la població. I ha estat i és, causa i origen de conflictes socials i territorials. I, lamentablement, on es fan més presents aquests conflictes són en espais transfronterers.

Josep Cordomí, a Sallagosa, a peu del riu Segre. Foto: Jordi Pardinilla.

A la Cerdanya sabem d'aquestes situacions. I la confederació n'és conscient. Tenint en compte que la seu de la CHE és a Saragossa, i la distància física és notable —fet que dificulta un coneixement específic del territori—, aquesta institució va tenir la idea, fa anys, de posar un interlocutor cerdà, coneixedor d'aquest àmbit. Així, i des de fa uns anys, l'enginyer Josep Cordomí és l'home de la CHE a la Cerdanya; és la persona que vetlla per l'aigua dels cerdans, la que ens arriba pels canals, pels recs i per les aixetes de les cases. En definitiva, vetlla pels interessos legítims de la conca del Segre, més enllà de la frontera.

Josep Cordoní Lladó ha fet setanta anys. Aquest enginyer ha complert quaranta-sis anys de professió. Aquests darrers anys, retorna a la societat, “el que la societat m’ha donat a mi”, confessa. En aquest sentit, l’interlocutor de la CHE fa aquesta tasca de forma altruista i no vol percebre cap sou per la feina que fa, indicant que gran part dels seus coneixements els ha adquirit de la mateixa CHE, amb persones veteranes i ja jubilades.

El currículum de Cordoní és extens. Aquest enginyer, com a tal, ha estat responsable tècnic a l’Ajuntament de Puigcerdà durant més de vint-i-cinc anys i ha dut a terme la mateixa funció en el consell comarcal de la Cerdanya, des de la seva creació. Actualment, és encara perit judicial (més de trenta anys), vicepresident del poliesportiu de Puigcerdà i forma part del consell d’administració de l’empresa pública de l’Ajuntament de la Seu d’Urgell, Hiuls, com a assessor.

Què és l’aigua? L’aigua un recurs natural que dona vida al planeta, que no té propietat i que no s’hauria de malmetre o malgastar. I és, també, motiu de conflictes quan no es respecta la raó o els acords fets pels nostres avantpassats.

Cordoní assenyala el punt on s'uneixen el Reür i el Segre, al límit entre Puigcerdà i la Guingueta d'Ix. Foto: Jordi Pardinilla

Quina és la teva responsabilitat com a interlocutor de la CHE en el territori? Primer, voldria aprofitar la pregunta per a agrair la confiança que la CHE ha dipositat en mi. Em sento molt honorat. Amb relació a la pregunta, la meva funció és estar pendent que els acords i els convenis internacionals que regulen la legitimitat de l'ús de l'aigua es compleixin. I assisteixo a les reunions i trobades de treball entre administracions.

Hi ha conflictes entre administracions, les estatals o locals? Bé. He de dir que vivim un temps de certa calma i anys abans hi havia hagut més moviment, per dir-ho d'alguna forma. Hi ha bona entesa entre una banda i l'altra de la frontera. D'aigua n'hi ha per a tothom, si es fa una bona gestió. És un recurs natural valuósíssim. L'aigua és vida. M'imagino en un futur molts més conflictes per l'aigua...

Així, podem dir que la teva especialitat són les aigües frontereres, doncs, per entendre'ns... Aquesta és una de les especialitats. Cal pensar que la Baixa Cerdanya rep principalment l'aigua dels rius i les fonts que neixen a la Cerdanya Nord. Repassem. El Segre, el Querol (l'Aravó), el Reür (que és la unió del Brangolí i l'Angostrina), l'Er, La Vanera (Llavanera) —rec que fa frontera—, com el rec de Vilallobent (rec del Malpàs) —que neix a la muntanya de Saltèguet, al costat francès— i el riu de la Llosa (que inicialment, en origen, és el riu Engaït, que neix a Andorra), són aigües transfrontereres. I la gran quantitat d'afluents, regs i rierols. N'hi ha per fer un llibre.

Cordomí, just en l'indret on hi ha la captació de l'aigua que porta el canal de Puigcerdà, al riu Querol (Aravó). Foto: Jordi Pardinilla.

Cal algú que ho vetlli... La CHE ho fa. En aquest cas, hi soc jo com a interlocutor de la institució, però cal pensar en un futur en altres persones que em substitueixen. Penso que em queden uns anys per aprendre i formar alguna persona. La Confederació, defensant la conca del Segre defensa els interessos dels cerdans. Aquest és un patrimoni valuós i la majoria dels ciutadans no saben que tenen determinats drets adquirits. El Tractat de Baiona, a les seves actes addicionals de 1868, recull els reglaments dels canals La Vanera, el canal de Puigcerdà i el canal d'Angostrina, entre altres. Mira si té importància que és dins de la comissió internacional dels Pirineus on es discuteix tot el que està vinculat al tema de l'aigua transfronterera.

I ho tenim tot ben aclarit? El tractat, els acords i convenis entre ambdós països estan molt clars. I des de fa molts anys. Això no impedeix que ells disposin avui de més de 160 punts de captacions d'aigües, la major part del riu Segre, La Vanera, Querol i Reür, que no estan regulats (que és una aigua que ja no arriba, doncs, a la Cerdanya sud). De fet, l'article 11 d'aquestes actes addicionals del Tractat de Baiona ja deixa clar que qualsevol moviment o modificació cal ser notificada a la CHE.

Bufo, no? Això està reconegut per la mateixa administració francesa. Són captacions molt menors, però que restringeix l'aigua que hauria d'arribar a través

dels rius a la Cerdanya sud i podrien afectar el cabal ecològic quan el riu baixa molt sec, com va passar ara fa uns anys. Ho han d'endregar els estats i ho estan treballant. Aquestes petites captacions que per si soles poden tenir poca importància si les ajuntem totes tenen molta importància.

A la Baixa Cerdana, tot correcte? Nosaltres tenim sis punts de captació d'aigua a França que caldria regular. Un exemple: el reg de la Porta Vermella, que se'n va a Age, des de la frontera (Guingueta d'Ix). No ho tenim com convé.

Què caldria fer? Jo defenso que cal seguir els tractats i reglaments existents i adaptar-los als controls de cabals amb les noves tecnologies per garantir sempre el cabal ecològic.

De les infraestructures fetes i regulades, el canal de Puigcerdà deu ser el més important? Pel fet que són gairebé set quilòmetres de canal per dins de l'Estat francès i per l'abastament d'aigua potable de la població. Però, també són importants els altres canals, per la funció que tenen.

Una anècdota. Què va passar amb l'aigua de l'estany de Pradella? Sí. Això va passar a una de les últimes reunions bilaterals. Els vaig fer saber que l'aigua de l'estany de Pradella, que ha de sobreeixir l'aigua cap al riu d'Angostrina i, de retruc, doncs, cap al Segre, estava baixant cap La Tet. Després de comunicar-ho a les autoritats franceses, i a una de les visites posteriors, ja es va poder comprovar que part de l'aigua ja tornava a baixar cap a l'Angostrina.

Cordomi, davant d'uns rètols en francès del riu Segre, en aquest cas, al seu pas per Sallagosa. Foto: Jordi Pardinilla.

Però, que vas sovint a les capçaleres i fonts per comprovar que tot està correcte? Hi vaig de tant en tant, però també els pagesos, els veïns, les persones que coneixen el territori, m'alerten d'aquestes situacions.

Tot el que està passant, doncs, ho fas saber a la CHE, amb visió de tècnic i assessor... I ells prenen les decisions i tenen més arguments per defensar els interessos de la conca.

Des de la CHE: "Als Pirineus no tenim una situació com la de la Cerdanya en cap altre indret"

Gonzalo Rabasa, cap de l'àrea d'internalització, investigació i sequeres de l'oficina de planificació hidrològica de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, explica que Cordoní està nomenat específicament per aquest càrrec i que compta amb tot el suport de la institució.

"És un enginyer que ha col·laborat des de fa molts anys amb la CHE. Té molta experiència. És la persona indicada per a dur a terme aquesta tasca, pel coneixement que té del territori i de la situació de l'aigua i dels convenis internacionals. Té un paper cabdal per a nosaltres i especialment per a tots els pobles de la Cerdanya", manifesta.

"Als Pirineus no tenim una situació com la de la Cerdanya en cap altre indret. Molt puntual un cas a la Garona, a la Val d'Aran, i a Navarra, un de menor. A la Cerdanya, per la seva situació particular, d'una vall dividida entre dos estats, i els convenis i acords existents, fa molt peculiar la seva gestió", conclou Rabasa.